

4. Tema Ölçme ve Değerlendirme

1 ve 2. soruları aşağıdaki metinden faydalananarak cevaplayınız.

Dede Korkut masalları, bu Köroğlu'lar, *Tahir ile Zühre*'ler, *Aslı ile Kerem*'ler büyük Türk destanının parçaları ve Anadolu fethinin kahramanlık hikâyeleri ile beraber milletimizin bütün dış görünüşlerin altında samimiyetle, inançla yaşadığı bir hayatın mahsulüdürler ve muhtelif merhalelerinde milletimize ve harsımıza ait birçok realitelerle doludurlar. Hemen hepsi kâh sert tabiatla, kâh etraftaki yabancı harslarla ve bazen de kendi müesseseleriyle yaptığı mücadelelerden doğmuşlardır. Onun için onları tanımak, büyük anafikirlerini bulup meydana çıkarmak, nispeten saf kalmış bir an'anede nesilden nesile naklettikleri davaları öğrenmek, bu toprakta yaşamış nesillerin macerasını içinden aydınlatmak demektir. Ve bu davalar hemen daima insanlığın hakikî inançları olan büyük mebdeler etrafında döndükleri için bugünün davaları da olabilir, onları realitelerimizle birleştirir yahut da hiç olmazsa onlara zamanın takdisi ile zenginleşmiş çerçeveler teşkil edebilirlerdi.

1. Destan, masal ve halk hikâyeleri arasında nasıl bir ilişki kurulmuştur?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. İnsan-doğa ilişkisinden, yabancı kültürlerle ve kendi aralarındaki mücadeleden doğan destan, masal ve halk hikâyelerinin günümüzdeki karşılığı aşağıdaki edebî türlerden hangisi olamaz?

- A) Roman
- B) Hikâye
- C) Sohbet
- D) Grafik roman
- E) Küçürek hikâye

3-5. soruları aşağıdaki metinden faydalanarak cevaplayınız.

Tanzimat, ana çizgileriyle siyaset, cemiyet ve edebiyat alanlarında göstermiş olduğu değişimler ve gelişmelerle Türk hayatında önemli bir yer teşkil eder. Tanzimat edebiyatı, Batı edebiyatını örnek alarak varlığını sürdürür. Edebiyattaki değişim Batı'ya, özellikle Fransız edebiyatına, yöneliktir. Sanat anlayışında Doğu ile Batı arasında kalan yazarlar yaşadığı ikilemi eserlerine de yansıtır. Bu sebeple edebiyatımız Doğu-Batı kültürleri arasında kalır. Batılı gibi düşüncelerine rağmen Doğulu gibi yaşayan sanatçılar zamanla eski edebiyattan uzaklaşırlar.

Tanzimat dönemi romanlarının ana konusunu "Batılılaşma" oluşturur. XIX. Yüzyılda Osmanlı toplum yapısında meydana gelen değişiklikler Türk insanını büyük ölçüde etkilemiştir. Bu süreçte romanın üstlendiği işlevi dikkate almak gerekir. Batı'dan alınan roman türü, çağdaşlaşmanın araçlarından biri olarak kullanılmaya başlanmıştır. Romanı bir eğitim ve Batılılaşma aracı sayan Tanzimat romancıları, bir taraftan Doğu değerlerine bağlı kalarak Batılılaşmak isterken, diğer taraftan Batılılaşmayı Batıya ait değerlere yöneliş olarak ele alıyorlardı. Bu nedenle yazarlar bir "kültür ikilemi" arasında kalmışlardır. Bu süreçte hem devlet yapısında hem de toplumun kültürel değerlerinde değişimler olmuştur.

3. Tanzimat edebiyatçılarının, roman türünü bir eğitim ve Batılılaşma aracı olarak görmelerinin sebepleri neler olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Metinde, Tanzimat Dönemi'nde gerçekleşen değişme ve gelişmelerin görüldüğü alanlardan hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Sosyal hayat
- B) Siyaset hayatı
- C) Sanat hayatı
- D) Kültürel hayat
- E) Eğitim hayatı

5. Aşağıdaki ifadeleri metne göre "Doğru", "Yanlış" veya "Bilgi Yok" olarak işaretleyiniz. Her ifade için sadece bir kutuyu seçiniz.

	DOĞRU	YANLIŞ	BİLGİ YOK
1. Tanzimat toplum hayatında köklü değişmelere neden olmuştur.			
2. XIX. yüzyıl Türk toplumunda görülen değişiklikler Tanzimat ile başlamıştır.			
3. Tanzimat Dönemi'nde romanın yanı sıra başka türler de edebiyatımıza girmiştir.			
4. Roman türü Tanzimat sanatçıları tarafından bir araç olarak görülmüştür.			
5. Tanzimat Dönemi, toplumun kendi değerlerine dönüş yaşadığı bir süreçtir.			
6. Tanzimat'ın edebiyatımıza getirdiği yenilikler Servetifünun Dönemi'nde de sürmüştür.			
7. Doğu ve Batı arasında kalmış olan Tanzimatçılar eski edebiyata yönelmiştir.			
8. Fransız edebiyatı, Tanzimat yazarlarının en çok örnek aldığı edebiyattır.			
9. Tanzimatçılar, Doğulu düşünüp Batılı yaşam tarzını benimsemişlerdir.			
10. Tanzimat Dönemi hikâyelerinin ana konusunu "Batılılaşma" oluşturur.			

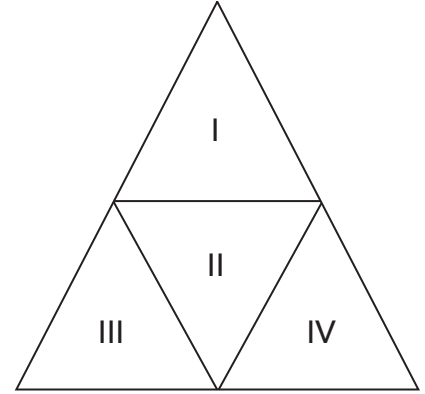
6-10. soruları Dede Korkut hikâyelerinden alınan aşağıdaki parçalara göre cevaplayınız.

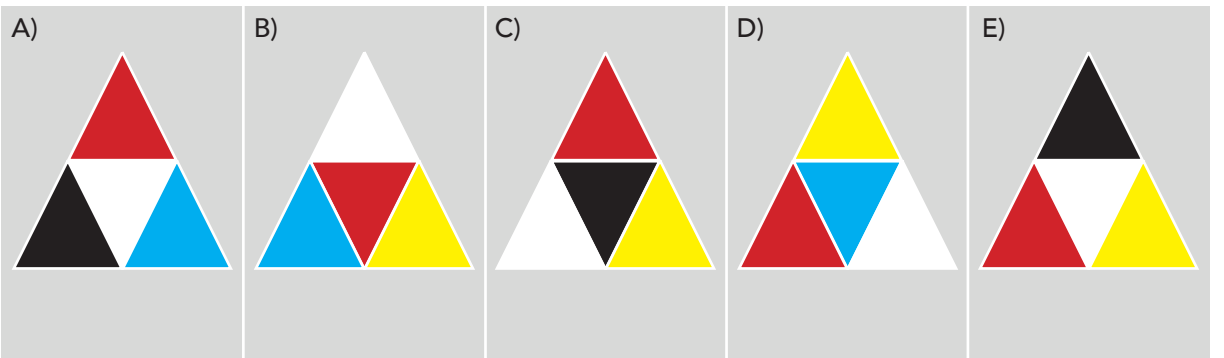
- Adaklısından gelin hediyesi olarak bir kırmızı kaftan geldi. Beyrek giydi. Arkadaşlarına bu iş hoş gelmedi, müteessir oldular. Beyrek der: Niye müteessir oldunuz dedi. Dediler: Nasıl müteessir olmayalım, sen kızıl kaftan giyiyorsun, biz ak kaftan giyiyoruz dediler.
- Kırk elli yiğit kara giyip mavi sarındılar, Kazan Beye geldiler. Sarıklarını yere vurdular, Beyrek diye çok ağladılar. Kazanın elini öptüler, sen sağ ol, Beyrek öldü dediler.
- Akça yüzlü oğluna akça koyun şölenlik verdi. Ela gözlü oğluna al duvaklı gelin aldı. Ak alınlı Bayındır Hana hisse çıkardı.
- Evini çözdü, devesini bağırttı, kara koç atını kişnetti, geceyi gündüze kattı, göçtü. Yedi gün yedi gece at koşturdu. Oğuzun hudut boyuna çıktı, çadır dikti.
- Oğlancığı Emren yiğit babasına karşı geldi. Gördü benzi sararmış, tülbendi boğazına geçmiş. Arkadaşlarını sorup oğlan burada söylemiş, görelim hanım ne söylemiş:
Kalkıp yerinden doğrulu verdin
Yelesi kara cins atma sıçrayıp bindin
Çapraz yatan ala dağlar eteğine ava vardın

6. Bu parçalardan hareketle yandaki numaralanmış üçgen parçaları, aşağıdaki açıklamalara göre renklendirilecektir.

- En çok tercih edilen renk
- Hem olumlu hem olumsuz anlam taşıyan renk
- Sadece olumlu anlam taşıyan renk
- Sadece olumsuz anlam taşıyan renk

Buna göre aşağıdaki renk yerleşimlerinden hangisi doğrudur?

7. Bu parçalardan Türklerin gelenek ve görenekleriyle ilgili hangi bilgilere ulaşılabilir?

.....

.....

.....

.....

8. Bu parçalara göre sosyal hayatta hangi renkler, hangi olay veya durumlarda tercih edilmektedir?

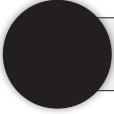
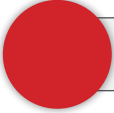
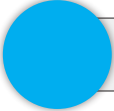
.....

.....

.....

.....

9. Bu parçalarda renklerin taşıdığı sembolik anlamları dairelerdeki renklerin karşısına yazınız.

10. Bu parçalardaki renklerden hangileri günümüzde de sembolik anlamlarını korumaktadır? Gerekçesiyle yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Tema Ölçme ve Değerlendirme Cevap Anahtarı

1.	Metinden faydalananarak öğrencilerin bağlama uygun özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.			
2.	C			
3.	Metinden faydalananarak öğrencilerin bağlama uygun özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.			
4.	A			
5.		Doğru	Yanlış	Bilgi yok
	1. Tanzimat toplum hayatında köklü değişmelere neden olmuştur.	✓		
	2. XIX. yüzyıl Türk toplumunda görülen değişiklikler Tanzimat ile başlamıştır.	✓		
	3. Tanzimat Dönemi'nde romanın yanı sıra başka türler de edebiyatımıza girmiştir.			✓
	4. Roman türü Tanzimat sanatçıları tarafından bir araç olarak görülmüştür.	✓		
	5. Tanzimat Dönemi, toplumun kendi değerlerine dönüş yaşadığı bir süreçtir.		✓	
	6. Tanzimat'ın edebiyatımıza getirdiği yenilikler Servetifünun Dönemi'nde de sürmüştür.		✓	
	7. Doğu ve Batı arasında kalmış olan Tanzimatçılar eski edebiyata yönelmiştir.		✓	
	8. Fransız edebiyatı, Tanzimat yazarlarının en çok örnek aldığı edebiyattır.	✓		
	9. Tanzimatçılar, Doğulu düşünüp Batılı yaşam tarzını benimsemişlerdir.		✓	
	10. Tanzimat Dönemi hikâyelerinin ana konusunu "Batılılaşma" oluşturur.			✓
6.	C			
7.	Metinden faydalananarak öğrencilerin bağlama uygun özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.			
8.	Metinden faydalananarak öğrencilerin bağlama uygun özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.			
9.	☒ Ölüm, matem, üzüntü; iyi, güçlü (at) ☐ Evlilik, mutluluk ☐ Saflık, temizlik, güvenilirlik ☐ Hastalık, rahatsızlık ☐ Ölüm, matem, üzüntü			
10.	Metinden faydalananarak öğrencilerin bağlama uygun özgün cevaplar vermesi beklenmektedir.			